

Verkställande direktören Gunnar Brock
Atlas Copco AB
105 23 STOCKHOLM

Om avskrivning av goodwill

1. Frågorna

Övervakningspanelen kritiserade i beslut den 29 januari 2004 Atlas Copco för att i årsredovisningen för år 2002 inte i tillräcklig mån ha beskrivit de faktorer som haft väsentlig betydelse för bedömningen av att viss goodwill skall skrivas av enligt en nyttjandeperiod om 40 år.

Atlas Copco har i resultaträkningen för år 2003, i likhet med föregående år, redovisat avskrivning av goodwill avseende tre strategiska förvärv enligt en nyttjandeperiod om 40 år.

I noterna anges bl.a. följande:

”Gruppen har bedömt att nyttjandeperioden överstiger 20 år för tre strategiska förvärv....Båda företagen har genererat, och fortsätter att generera ett stort operativt kassaflöde och tillför även andra fördelar genom sina starka varumärken och omfattande kundlistor. Dessa faktorer tillsammans med den information som presenterats ovan är starka indikatorer på att nyttjandeperioden kommer att överstiga 20 år. Enligt tidigare och nuvarande svenska rekommendationer, förutsätts dock att goodwill har en bestämd nyttjandeperiod. För att, vid tiden för förvärven, bestämma nyttjandeperioden hämtades vägledning från rekommendationer som var gällande i USA. Utifrån dessa fastställdes perioden till 40 år, vilket ledningen bedömde vara den bästa uppskattningen av nyttjandeperioden....Grundat på informationen som presenterats ovan har Atlas Copco beslutat att i 2003 års bokslut fortsätta skriva av goodwill avseende dessa strategiska förvärv baserat på en nyttjandeperiod om 40 år. Med hänsyn till de förändringar som kommer att genomföras för redovisning av goodwill anser ledningen att en fortsatt avskrivning av goodwill under 40 år ger den bästa jämförbarheten och kontinuiteten i presentationen av Gruppens resultat....I februari 2004 kritiserade Panelen Atlas Copco för att i årsredovisningen 2002 inte tillräckligt beskrivit anledningarna till att använda en nyttjandeperiod som överstiger 20 år för goodwill från förvärven som beskrivits ovan. Atlas Copco har beaktat detta och kommer framledes att tillhandahålla utförligare information i detta avseende.”

I noterna återges även, i likhet med föregående år, effekten på resultatet, vinst per aktie och andel eget kapital vid avskrivning under en 20 års period jämfört med en period om 40 år.

Övervakningspanelens kansli har i brev till Atlas Copco den 7 juni och den 27 augusti 2004 bl.a. ifrågasatt om bolaget mot bakgrund av RR 1:00 Koncernredovisning, punkterna 54 och 60, visat att en specifik nyttjandeperiod som överstiger 20 år föreligger.

Atlas Copco har i brev till kansliet den 16 augusti och den 2 september 2004 i huvudsak anfört följande. Grunden för Atlas Copcos redovisning i denna fråga har hela tiden varit att så korrekt som möjligt redovisa ett ”fair value” av tillgångsposten goodwill och samtidigt redovisa enligt gällande regelverk. Eftersom nu gällande rekommendation ej har ett absolut förbud mot nyttjandeperioder längre än 20 år blir det alltså en bedömningsfråga huruvida

den använda nyttjandeperioden är riktig eller ej. Med tanke på den mycket tydliga redovisningen av effekterna av 40 års goodwillavskrivning istället för 20 år som gjorts i årsredovisningarna de senaste 9 åren, bör det inte finnas någon risk att investerare och allmänhet vilseleds eller har vilseletts. Mot bakgrund av att Atlas Copco, redan inom 5 månader från idag, skall redovisa i enlighet med IFRS 3, således helt utan goodwillavskrivningar, måste en förändring av redovisningsprincip nu enbart riskera att förvirra investerare och analytiker. Vi noterar också att den kritik som riktades mot Atlas Copco från Panelen för årsredovisningen 2002, inte har föranlett någon reaktion från Stockholmsbörsen.

Panelens ordförandegrupp beslutade den 29 september 2004 med stöd av 3 kap. 1 § panelens arbetsordning att panelen skall behandla frågan om Atlas Copco AB i tillräcklig mån har beskrivit de faktorer som haft väsentlig betydelse för bedömningen av att viss goodwill skall skrivas av enligt en nyttjandeperiod om 40 år. Efter förnyad föredragning beslutade panelens ordförandegrupp den 9 november 2004 att panelen även skall behandla frågan om bolaget iakttagit vad som anges i punkterna 9 och 11 i RR 22 Utformning av finansiella rapporter.

Atlas Copco har i brev den 23 oktober 2004 anfört att bolaget i sitt yttrande den 16 augusti beskrivit varför bolaget anser att 40-åriga goodwillavskrivningar är förenliga med Redovisningsrådets rekommendationer. Följaktligen har bolaget i årsredovisningen skrivit att de upprättats i enlighet med ”svenska redovisningsprinciper, utfärdade av Redovisningsrådet”.

2. Övervakningspanelens bedömning

Vid prövning av nyttjandeperiodens längd vid avskrivning av goodwill gäller för årsredovisningen 2003 samma regelverk som var tillämpligt för årsredovisningen 2002, dvs. 4 kap. 4 § årsredovisningslagen samt Redovisningsrådets rekommendation RR 1:00 Koncernredovisning, främst punkterna 54, 58, 60, 61, 66 och 95.

Atlas Copco har i resultaträkningen för år 2003, i likhet med föregående år, skrivit av viss goodwill enligt en nyttjandeperiod om 40 år. Den beskrivning av de faktorer som haft väsentlig betydelse för bedömningen av nyttjandeperiodens längd som har lämnats i årsredovisningen för 2003 har inte på något avgörande sätt förändrats i jämförelse med föregående års årsredovisning. Övervakningspanelen finner därför att den kritik som panelen riktade mot Atlas Copco avseende årsredovisningen 2002 egentligen har samma bärkraft beträffande årsredovisningen för 2003. Att den kritik som panelen riktade mot Atlas Copco för årsredovisningen 2002 inte har föranlett någon reaktion från Stockholmsbörsens disciplinnämnd saknar betydelse i sammanhanget. Panelen anser dock att man inte kan bortse från att regelsystemet nu står inför en förändring och att, i likhet med vad Atlas Copco anfört, ett byte av redovisningsprincip kort tid före införandet av IFRS 3 skulle kunna riskera att förvirra investerare och analytiker. Föreliggande problem har emellertid sin rot i att Atlas Copco under ett antal år har gjort ifrågasättande avskrivningar till synes utan stöd i gällande regler.

Panelen har noterat att Atlas Copco i noter återger effekten på resultatet, vinst per aktie och andel eget kapital vid avskrivning under en 20 års period jämfört med en period om 40 år.

Det är i och för sig positivt att en sådan jämförelse gjorts. Detta och vad Atlas Copco i övrigt anför indikerar att Atlas Copco har förstått att en avvikelse från gällande regler har gjorts, något som i vart fall bör ha stått klart för Atlas Copco efter det att Atlas Copco kritiserades för samma sak beträffande årsredovisningen 2002. Bolaget har ändå inte lämnat sådana upplysningar om avvikelserna som föreskrivs i punkterna 9 och 11 i RR 22 Utformning av finansiella rapporter. Panelen får i anslutning här till betona att iakttagandet av dessa regler är av stor betydelse. Med anledning av att Atlas Copco har lämnat vissa uppgifter i not, vilket panelen i och för sig finner värdefullt, får panelen erinra om att avvikelser från Redovisningsrådets rekommendationer inte kan rättfärdigas genom noter (se punkten 10 i RR 22).

Med hänsyn till de speciella omständigheter som trots allt föreligger i förevarande fall anser panelen att – med de erinringar som ligger i det nyss anförda – kritik skall riktas mot Atlas Copco endast för att Atlas Copco inte iakttagit vad som föreskrivs i punkterna 9 och 11 i RR 22.

3. Övervakningspanelens slutsats

Övervakningspanelen kritiserar Atlas Copco för att i årsredovisningen för år 2003 i strid med punkt 9 i Redovisningsrådets rekommendation RR 22 Utformning av finansiella rapporter inte ha gjort någon reservation beträffande den avvikelse från gällande regler som ligger i avskrivningen av viss goodwill enligt en nyttjandeperiod om 40 år samt för att inte ha lämnat alla de övriga upplysningar till följd av avvikelserna som krävs enligt punkten 11 i samma rekommendation.

På Övervakningspanelens vägnar

Hans-G Solerud

I panelens avgörande har deltagit f.d. justitierådet Hans-G Solerud, ordförande, direktör Clas Reuterskiöld, v. ordförande, direktör Ulf Egenäs, direktör Catarina Fritz, direktör Kajsa Lindståhl och direktör Mats-Olof Ljungkvist.

Panelens beslut är enhälligt.